

Aan de commissie Bestuur,
Organisatie, Financiën en Veiligheid

Van: I.A.J. Bakker**Telefoon:** 14 010**E-mail:** iaj.bakker@rotterdam.nl**Ons kenmerk:** M2209-7509 - 22bo006728**Onderwerp:** Stelsel rond bewonersinitiatieven**Datum:** 18 november 2022**Op welke gronden deze brief? /Waarom nu voorgelegd?**

Tijdens uw commissievergadering van 22 september jl. heeft u gesproken over de voortgang van Wijk aan Zet. Tijdens deze bespreking heb ik de toezegging 'Stelsel rond bewonersinitiatieven' (22bb006038) gedaan. Hiermee heb ik aangegeven op basis van de voorlopige resultaten van de evaluatie bewonersinitiatieven, te bekijken of er wijzigingen nodig zijn in het stelsel rond bewonersinitiatieven, zodat hier voor het einde van het jaar duidelijkheid over is. Middels deze brief kom ik hier bij u op terug.

Relatie met het coalitieakkoord/collegeprogramma/begroting/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

- Raadsvoorstel Wijk aan Zet (21bb8095)
- Verordening op de wijkraden 2022 (21bb12780)
- Nadere regels bewonersinitiatieven Rotterdam 2022 (22bb173)
- De wethoudersbrief van 9 juni 2022 over afwijking en aanpassing van nadere regels bewonersinitiatieven (22bo4071)
- De diverse ongevraagde adviezen van de wijkraden naar aanleiding van de eerste stemronde
- Toezegging Stelsel rond bewonersinitiatieven (22bb006038)

Toelichting

De tweede stemronde is achter de rug en de eerste inzichten en opbrengsten van de evaluatie van de huidige regeling bewonersinitiatieven zijn op hoofdlijnen bekend. In deze brief zal ik ingaan op de resultaten uit de tweede stemronde, de voorlopige resultaten van de evaluatie en de voornemens van het college voor het vervolg van de regeling en werking van het stelsel van de bewonersinitiatieven.

Tweede stemronde

Uit de tweede stemronde komt naar voren dat het aantal ingediende initiatieven en het aantal uitgebrachte stemmen is gestegen. In de tweede stemronde zijn 69 initiatieven ingediend. In de eerste stemronde waren dit er 53. In acht wijken was het nodig om te stemmen, omdat daar meer subsidie was aangevraagd dan het beschikbare wijkbudget voor de stemronde. In de overige wijken pasten de aanvragen binnen het beschikbare subsidieplafond, of waren er geen aanvragen, en was stemmen dus niet noodzakelijk.

Het aantal uitgebrachte stemmen in de tweede stemronde ligt substantieel hoger dan in de eerste stemronde (van 1.554 naar 2.711 stemmen). Net als in de eerste stemronde zijn er meer papieren dan digitale stemmen uitgebracht (bijna 15 % hoger). U kunt [hier](#) de uitslag per wijk vinden.

Eerste opbrengsten evaluatie huidige regeling bewonersinitiatieven

De afgelopen maanden is er een evaluatieonderzoek uitgevoerd door de afdeling Onderzoek en Business Intelligence (OBI).

De evaluatie bestaat uit een combinatie van kwantitatief en kwalitatief onderzoek en belicht zowel feitelijkheden over het aantal en de soort ingediende initiatieven als ervaringen en meningen van initiatiefnemers en andere stakeholders met en over de nieuwe regeling. Er zijn groepsgesprekken gehouden met wijkraadsleden, initiatiefnemers, wijkmanagers, wijknetwerkers en Opzoomer Mee. Daarnaast is met behulp van Opzoomer Mee gekeken of de huidige regeling initiatiefnemers heeft bereikt die niet eerder een initiatief hebben ingediend.

De hoofdvraag van het onderzoek is:

Hoe wordt de huidige regeling bewonersinitiatieven, zowel voor kleine als grote initiatieven die in maart 2022 van start is gegaan door verschillende stakeholders ervaren en hoe zou deze, indien wenselijk, kunnen worden aangepast in lijn met het programma Wijk aan Zet?

De eerste voorlopige bevindingen van dit onderzoek zijn op hoofdlijnen bekend:

- Initiatiefnemers die voor het eerst een aanvraag hebben ingediend ervaren drempels om een initiatief in te dienen;
- De betrokkenen zijn kritisch over het stemmen op bewonersinitiatieven.
- De nieuwe regeling voor kleine initiatieven is positief beoordeeld;
- De rol voor wijkraadsleden is onduidelijk;
- De stakeholders verschillen van mening over het alternatief om de beoordeling van grote initiatieven door wijkraden of wijkmanagers te laten doen.

Voor een toelichting op deze voorlopige bevindingen verwijs ik u naar de factsheet in de bijlage.

In het eerste kwartaal van 2023 wordt het onderzoeksrapport met de definitieve conclusies gepubliceerd, waarin suggesties worden gedaan voor verdere aanpassingen.

Bewonersinitiatieven in 2023

Uit het onderzoek blijkt dat de regeling voor kleine initiatieven positief wordt beoordeeld. Over de regeling voor bewonersinitiatieven van grote initiatieven (vanaf € 2.500) zijn betrokkenen kritisch en verschillen de meningen.

De bevindingen uit het onderzoek sluiten aan bij de signalen van wijkraden, Opzoomer Mee en initiatiefnemers die ik heb ontvangen én de gemaakte opmerkingen in uw commissie op 22 september 2022. Veel van deze signalen gaan, net als in het onderzoek, over het stemmen. Het stemmen op bewonersinitiatieven in de huidige vorm levert te veel nadelen op. In plaats van dat het Rotterdammers stimuleert om een initiatief te ontwikkelen, heeft het een remmende werking. Daarom is het college voornemens te stoppen met het stemproces door bewoners in de huidige vorm.

Dit betekent niet dat we zonder meer terug kunnen gaan naar de oude situatie. In recente conclusies van de Rekenkamer in het rapport "Burgers op de Bres", de gemeentelijke Ombudsman in het rapport "Wees Welkom!" en het rapport "Keuze van Kiezen" van de Erasmus Universiteit en Drift, wordt aangegeven dat het vorige model, waarbij het mandaat bij de bestuurscommissies lag, zijn beperkingen had. In het laatstgenoemde onderzoek wordt de aanbeveling gedaan om de bestuurscommissies een kader stellende rol te geven en het mandaat bij de ambtelijke organisatie in de wijken te leggen.

Met Wijk aan Zet zijn we een nieuwe weg ingeslagen om bewoners meer zeggenschap te geven in de wijk. Dit is een groeiproces, waarin we telkens waar nodig stappen zetten. De wijze waarop we kleine initiatieven hebben geregeld is bijvoorbeeld een positieve ontwikkeling. Ik wil daarom de tijd nemen om in het eerste kwartaal van 2023 een vertegenwoordiging van de wijkmanagers, Wijkraden, Opzoomer Mee en initiatiefnemers om advies te vragen voor een model dat kan rekenen op een breed draagvlak. Hierbij is mijn vraag om recht te doen aan de conclusies van de voornoemde diverse onderzoeken en signalen en binnen de uitgangspunten van Wijk aan Zet te blijven.

Verdere procedure

Vooruitlopend op dit advies worden per 1 januari 2023 wel al een aantal wijzigingen doorgevoerd, waarvan het stoppen met stemmen de belangrijkste is. Daarmee komt het college tegemoet aan de ontvangen signalen van wijkraden, Opzoomer Mee en initiatiefnemers. Ook geeft het college gehoor aan uw signalen en de oproep om te kijken naar quick wins en deze te benutten.

Een tweede wijziging is dat door het stoppen met stemmen het niet langer nodig is om aparte subsidieplafonds voor een wijk te laten vaststellen die na elke stemronde worden aangepast. Vanaf 1 januari 2023 wordt voor elke wijk voor het hele kalenderjaar één subsidieplafond vastgesteld waar alle bewonersinitiatieven (groot en klein) vanuit worden gesubsidieerd.

Een derde wijziging betreft het formaliseren van de rol van de Wijkraad. Het mandaat om een besluit te nemen op grote initiatieven blijft voorlopig bij de wijkmanagers maar de toetsende rol voor de Wijkraden krijgt een formeel karakter en wordt opgenomen in de Nadere regels voor bewonersinitiatieven waarin alle toetsingscriteria zijn te vinden. Zo komen we ook tegemoet aan de signalen dat de rol van de wijkraad niet duidelijk is.

Deze voorlopige rolverdeling en werkwijze loopt vooruit op de rol die de wijkraden krijgen nadat de wijkakkoorden gereed zijn. Deze nieuwe regels voor de grote initiatieven gaan in per 1 januari 2023.

Voor kleine initiatieven (tot en met € 2.500) zie ik geen aanleiding om wijzingen door te voeren. De huidige werkwijze wordt goed beoordeeld en wordt ervaren als laagdrempelig, transparant en snel. Mijn Rotterdam blijft vanaf 1 januari 2023 de website om een subsidie voor een bewonersinitiatief digitaal aan te vragen.

Daarbij is het mogelijk om via een formulier een aanvraag in te dienen bij de wijknetwerker en Opzoomer Mee. Zij kunnen zo nodig helpen.

Voor verdere verbeteringen van de bewonersinitiatieven wacht ik het eerdergenoemde advies af. Mogelijke wijzigingen en regels leg ik zo spoedig mogelijk aan uw commissie voor, in elk geval in Q2 van 2023. Op basis van deze bespreking zal het college voor de zomer van 2023 het advies vertalen in aanpassing van de Nadere Regels.

Communicatie

In de communicatie blijven we Rotterdammers oproepen en inspireren om ideeën in te dienen en leggen we uit wat er verandert rondom het proces bewonersinitiatieven. Daar zetten we zowel online als offline middelen voor in. Dit doen we via de kanalen in de wijken maar ook stadsbreed via het participatieplatform Mijn Rotterdam, rotterdam.nl, de stadskrant en sociale media. Voormalige en huidige initiatiefnemers ontvangen van ons een directe mail. Net zo belangrijk zijn de persoonlijke contacten met (potentiële) initiatiefnemers in de wijknetwerken. Daarom informeren we de medewerkers in de gebieden, de wijkraden en het wijknetwerk over de tijdelijke regels en de verdere planning. Zodat zij eventuele vragen kunnen beantwoorden maar ook actief inwoners kunnen oproepen een idee in te dienen. Om dit te ondersteunen wordt een aantal middelen ontwikkeld, zoals een duidelijke Q&A en een infographic. De afdeling communicatie sluit daarnaast aan bij de werkgroep die wordt opgericht voor het vervolgproces. Daar halen we onder andere bij initiatiefnemers de communicatiebehoefte op en bekijken we hoe we daaropin kunnen spelen.

Ik vertrouw er op u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'R. Simons', with a long horizontal flourish extending to the right.

Robert Simons
Wethouder Haven, Economie, Horeca en Bestuur (wijken en kleine kernen)

Bijlage(n):

Factsheet 'Evaluatie nieuwe regeling bewonersinitiatieven'. Voorlopige resultaten.